

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/1/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116209872
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8116209872.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Mareka Košča v právnej veci žalobkyne: A. B., C.. XX.XX.XXXX, S. Ž. XX/XX, XXX XX R., právne zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, o primerané finančné zadost'učinenie vo výške 300,- eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 9C/160/2016-23 zo dňa 5.9.2016, jednohlasne takto

rozhodol:

P r i p ú š ť a späťvzatie návrhu v časti požadovaných úrokov z omeškania, v tejto časti r u š í rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 9C/160/2016-23 zo dňa 5.9.2016 a konanie z a s t a v u j e.

M e n í rozsudok súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcej časti, okrem úroku z omeškania tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadost'učinenie vo výške 150,- eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej vyhovujúcej časti prisúdenej istiny, žalobu zamietá.

O d m i e t a odvolanie žalovaného proti výroku, ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Žalobkyňa m á proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozhodol takto:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 300 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 12.06.2016 až do zaplatenia, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca m á proti žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 98 %“.

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že návrhom došlým súdu dňa 11.5.2016 žalobca požadoval na žalovanom zaplatenie primeraného finančného zadost'učinía vo výške 300 €. Svoj nárok odvodzoval z toho, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 25C/252/2015 bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa. Žalobou sa domáhal neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá bola uzatvorená k zmluve č. XXXXXXXXXXXX dňa XX.X.XXXX. V konaní bol úspešný a rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 25C/252/2015 z 08.10.2015, ktorý sa stal právoplatný 9.12.2015, bola

dohoda určená za neplatnú. Následne v žalobe žalobca cituje časť odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 25C/252/2015. Žalobca následne cituje § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa. Žalobca má za to, že dodávateľ zneužil svoje postavenie, nepostupoval voči nemu ako spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou, porušil zákon a vykonával zrážky z jeho mzdy na základe neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy, preto od neho požaduje primerané finančné zadosťučinenie. Primerané finančné zadosťučinenie žalobca požadoval vo výške 300 €.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním došlým súdu dňa 4.7.2016, v ktorom uviedol nasledujúce:

- podľa žalovaného predpokladom úspešného uplatnenia práva na primerané finančné zadosťučinenie je s poukazom na § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa preukázanie, že žalovaný svojím konaním porušil súčasne (kumulatívne) ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitného právneho predpisu,
- podľa žalovaného predpokladom aplikácie inštitútu finančného zadosťučinenia je, že na strane žalobcu vznikla ujma, inak niet čo reparaovať,
- žalovaný poukazuje na to, že nie každé rozhodnutie súdu ohľadne spotrebiteľov možno považovať za úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi a má za to, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 25C/252/2015 išlo o určovaciu žalobu v zmysle § 80 písm. c) O.s.p.. V konaní nebolo uplatňované porušenie práva, či povinnosti v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľov a osobitných právnych predpisov.,
- podľa žalovaného, žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadne toho, že zo strany žalobcu skutočne došlo k porušeniu práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi.

4. Citujúc ustanovenie § 3 ods. 5 posledná veta zákona číslo 250/2007 Z. z. v znení účinnom do 9.6.2013, ako aj v znení účinnom od 10.6.2013, súd prvej inštancie uviedol, že vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona číslo 250/2007 Z. z., či už pôvodnom, alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktoré neustanovuje žiadne kritéria na obmedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie, a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň podľa okresného súdu treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Pri výklade § 3 ods.5 zákona číslo 250/2007 Z. z. v znení účinnom do 9.6.2013 treba podľa súdu prvej inštancie zdôrazniť, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (bez toho, aby ujma nastala, alebo čo len hrozila, postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“). Po 9.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie podľa okresného súdu vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej Zákom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi. Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka, keďže zákon č. 250/2007 Z. z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje, a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva je potrebná určitá intenzita tohto porušenia.

5. Následne citujúc definíciu jazykového výkladu uvedenú v rozhodnutiach Ústavného súdu Českej republiky PL.ÚS 33/97, PL.ÚS 21/96, ako aj v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Českej republiky (1133/2007 Sb. NSS a 1940/2009 Sb. NSS), mal procesný súd za to, že cieľom zákonodarcu nebolo obmedziť počet prípadov, pri ktorých sa spotrebiteľ môže domáhať primeraného finančného zadosťučinenia, práve naopak, a preto je v citovanej právnej norme spojku „a“ potrebné vykladať vo význame „alebo“.

6. Vyhlásením Dohody o zrážkach zo mzdy za neplatnú z dôvodu jej neurčitosti, tak podľa prvoinštančného súdu zo strany dodávateľa došlo minimálne k porušeniu § 4 ods. 6 zákona číslo 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého okrem iného, predávajúci je povinný zmluvné podmienky formulovať zrozumiteľne.

7. K priznanej samotnej výške primeraného finančného zadosťučinenia okresný súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Je teda podľa súdu prvej inštancie možné dospieť k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods.5 ZOS môže zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila alebo mu bola spôsobená.

8. V prejednávanej veci pre určenie výšky priznaného primeraného finančného zadosťučinenia okresný súd považuje za rozhodujúce to, že na základe neplatnej Dohody o zrážkach zo mzdy, boli žalobkyni vykonané zrážky zo mzdy v rozsahu cca 300,- eur, ale najmä to, že napriek tomu, že konanie o žalobe žalovaného na zaplatenie nedoplatku týkajúceho sa zmluvy č. XXXXXXXXXXXX bolo ukončené už v roku 2013, o zastavenie zrážok požiadal zamestnávateľ žalobkyne až v roku 2015. Z toho podľa súdu prvej inštancie vyplýva, že napriek tomu, že pohľadávka žalovaného voči žalobkyni bola nevymáhateľná, žalovaný ponechal možnosť, aby zamestnávateľ žalobkyni po obdobie viac, ako dvoch rokov, naďalej vykonával zrážky zo mzdy. V tomto konaní žalovaného vidí okresný súd jeho zlý úmysel rozhodujúci pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Takýmto postupom, ak by boli zrážky zo mzdy vykonávané (k čomu pravdepodobne nedošlo len preto, že mzda žalobkyne nestačila k výkonu všetkých zrážok týkajúcich sa jednotlivých zmlúv o úveroch, ktoré mala uzatvorené), bolo by došlo k preplateniu úveru zo strany žalobkyne napriek tomu, že pohľadávka žalovaného už vymáhateľná nebola, čo tento dobre vedel.

9. Splatnosť primeraného finančného zadosťučinenia nie je zákonom stanovená. Súd prvej inštancie teda vychádzal § 563 OZ - Ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Žalovaný bol na plnenie vyzvaný doručením žaloby dňa 10.06.2016, plniť mal dňa 11.06.2016 a dňom 12.06.2016 sa dostal do omeškania. Podľa § 3 NV SR č. 87/1995 Z. z. - Výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ku dňu 12.06.2016 bola základná úroková sadzba ECB - 0,00 % ročne a výška úrokov z omeškania tak je 5,00 % ročne.

10. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol aplikujúc ustanovenia § 251, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, všetko CSP, s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu ČR vo veci sp. zn. 23Cdo/2585/2015, keď žalobkyňa požadovala zaplatenie sumy 300,- eur + 5,65 eur (vyčíslený úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 300,- eur od 11.6.2016 do 5.9.2016 - v deň rozhodnutia súdu) = 305,65 eur, žalobkyni bola priznaná suma 300,- eur + 3,49 eur (vyčíslený úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 300,- eur od 12.6.2016 do 5.9.2016) = 303,496 eur. Úspech žalobkyne je 99 %. Úspech žalovaného je 1 %. Čistý úspech žalobkyne je podľa súdu prvej inštancie 98 %, preto žalobkyni podľa súdu prvej inštancie prináleží náhrada 98 % účelne vynaložených výdavkov.

11. Proti tomuto rozsudku ako proti celku, podal žalovaný včas odvolanie, v ktorom poukázal, že podkladom žaloby o vydanie primeraného finančného zadosťučinenia bol rozsudok Okresného súdu Prešov vo veci č. k. 25C/252/2015, ktorým bolo určené, že dohoda o zrážkach zo mzdy v úverovej zmluve, uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným, je neplatná pre rozpor s § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka. Absolútne neplatný právny úkon nemá od počiatku žiadne právne následky, hľadí sa naň, ako keby neexistoval. Pokiaľ teda súd vyhodnotil dohodu o zrážkach zo mzdy ako neplatnú, neexistujúcu, nemôže tento rozsudok spĺňať kritériá stanovené v § 3 ods. 5 zákona číslo 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa ohľadne porušenia práv a povinností žalovaným. Žaloba, ktorou sa žalobca domáha určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, je podľa žalovaného určovacou žalobou podľa § 80 písm. c) O.s.p. (ktorý bol v čase podania žaloby platný a účinný). Vyššie uvedená úprava § 3 ods. 5 zákona číslo 250/2007 Z. z. neuvádza ako možný podklad pre uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia aj určovacie žaloby, ale výlučne žaloby na plnenie (porušenie práv alebo povinností).

12. Žalovaný taktiež nesúhlasil s tvrdením súdu prvej inštancie ohľadom toho, že vidí zlý úmysel žalovaného v tom, že v konaní o žalobe žalovaného, vedenej pod sp. zn. 10C/377/2012 na

Okresnom súde Prešov bolo ukončené v roku 2013 a o zastavení zrážok zo mzdy požiadal žalovaný zamestnávateľa žalobcu až v roku 2015. Ako je uvedené aj v odôvodnení rozsudku, posledná splátka uhradená ako zrážka zo mzdy, je z júla 2011, teda zamestnávateľ nerealizoval žiadnu ďalšiu splátku. Po svojom späťvzatí žaloby a následnom zastavení konania sp. zn. 10C/377/2012 v roku 2013, žalovaný pohľadávku z tejto úverovej zmluvy, ktorú evidoval voči žalobkyni, presunul do vymáhateľnej internej metódy a od žalobkyne si následne nič nevymáhal. Podľa názoru žalovaného, tým zanikol aj zabezpečovací inštitút dohody o zrážkach zo mzdy. Preto aj samotné konanie o žalobe o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, považuje žalovaný za nadbytočné, bez preukázania naliehavého právneho záujmu, smerujúce výlučne k tomu, aby si následne mohol žalobca uplatniť aj primerané finančné zadosťučinenie.

13. Žalovaný sa rovnako nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v úprave ustanovenie § 3 ods. 5 zákona číslo 250/2007 Z. z., je za spojku „a“ pri spojení „...porušenie práva alebo povinnosť ustanovenej zákonom číslo 250/2007 Z. z. a osobitnými predpismi...“ potrebné vykladať vo význame „alebo“. Zákonodarca pri tvorbe uvedeného ustanovenia musel spojku „a“ alebo „alebo“ nakladať opatrne, nakoľko tieto striktne vymedzujú rozsah predpokladov, ktoré je potrebné dodržať na uplatnenie nároku na primerané finančné zadosťučinenie a taktiež kritériá, ktoré môžu byť sankcionované. Pri neopatrnom nakladaní s jednotlivými spojkami a ich svojvoľnom výklade môže podľa žalovaného dôjsť k závažnému porušeniu stavu, ktorý chcel zákonodarca ustanovením docieľiť, hrozí nesprávna aplikácia tohto ustanovenia na prípady, ktoré zákonodarca vôbec nemal na mysli. Predchádzajúca právna úprava zahŕňala aj dôsledky ujmy, v súčasnosti ujma vylúčená, to však neznamená, že uvedené ustanovenia možno svojvoľne meniť a vykladať výlučne v prospech spotrebiteľa. Pri analýze ustanovenia § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. je podľa žalovaného nevyhnutné venovať pozornosť aj časti ...“spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovené týmto zákonom a osobitnými predpismi...“. Úverová zmluva zahrňujúca aj dohodu o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 27.1.2004. Zákon číslo 250/2007 Z. z. v čase uzatvorenia úverovej zmluvy nebol ešte prijatý, žalovaný preto nemohol podmienky porušenia neexistujúceho zákona naplniť. K rovnakému záveru dospel v odôvodnení svojho rozsudku aj okresný súd Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/33/2016. Žalovaný nepovažuje nárok žalobcu na vydanie primeraného finančného zadosťučinenia v tomto konaní za dôvodný a oprávnený, nakoľko by rovnováhou, ktorá mala byť v ustanovení § 3 ods. 5 zákona číslo 250/2007 Z. z. medzi zmluvnými stranami nastolená, naopak porušil.

14. V rámci svojho odvolacieho petitu žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne aby zmenil a priznal žalovanému náhradu trov konania.

15. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu žalovaného nevyjadrila.

16. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona číslo 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), v zmysle pravidiel uvedených v § 470 ods. 1, 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie žalovaného, preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu, ako aj na príslušnej webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je len čiastočne dôvodné.

17. Žalovaný napadol rozsudok v celom rozsahu, vrátane výroku, ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Týmto výrokom však žalovaný nebol nijako dotknutý na svojich právach, keď naopak v tejto časti (zamietavej) bol v spore úspešný, preto súd prvej inštancie odmietol jeho odvolanie v tejto zamietavej časti ako podané neoprávnenou osobou.

18. Žalobkyňa písomným podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 9.9.2016, t. j. až po rozhodnutí súdu prvej inštancie (dňa 5.9.2016), doručila späťvzatie žalobného návrhu v časti úrokov z omeškania a v tejto časti navrhol konanie zastaviť.

19. Žalovaný sa k späťvzatiu návrhu nevyjadril.

20. Podľa ustanovenia § 370 ods. 1, 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví.

21. Pretože v prejednávanej veci vzal žalobca svoj návrh na začatie konania čiastočne späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, avšak skôr, ako jeho rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd preto v súlade s vyššie citovaným zákonným ustanovením pripustil späťvzatie návrhu v časti požadovaných úrokov z omeškania, v tejto časti zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a konanie zastavil.

22. Predmetom odvolacieho konania tak z dôvodu, že odvolací súd odmietol odvolanie žalovaného proti výroku, ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti (nad sumu 300,- eur) žalobu zamietol, ako aj z dôvodu, že odvolací súd pripustil späťvzatie návrhu v časti celého požadovaného úroku z omeškania a v tejto časti konanie zastavil, zostal výrok rozsudku súdu prvej inštancie v časti priznanej istiny 300,- eur.

23. Žalovaný namietal, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistenie skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nemu vtedy, ak súd nepoužil správny náležitý právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

24. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o ustanovenie § 3 ods. 5 zákona číslo 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie Zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom číslo 250/2007 Z. z., alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti prívodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak táto ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku ujmy.

25. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax, spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantná judikatúra sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie, sankčná funkcia náhrady škody v práve USA a v práve Veľkej Británie je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného, alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania do budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu.

26. Žalobkyňa voči žalovanému úspešne uplatnila porušenie práva osobitným predpisom na Okresnom súde Prešov, ktorý rozsudkom zo dňa 8.8.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 9.12.2015, pod č. k. 25C/252/2015-46 určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy, uzatvorená medzi žalobkyňou ako spotrebiteľom a žalovaným ako dodávateľom dňa 27.1.2004, je neplatná. Predmetom tejto dohody, ktorá bola uvedená v bode 3 úverovej zmluvy, bolo, že žalobkyňa ako klient, výslovne a neodvolateľne súhlasí, že v prípade omeškania so splatením najmenej dvoch mesačných splátok, alebo jednej splátky viac, ako 3 mesiace podľa tejto úverovej zmluvy, alebo oneskoreniami sa s platením inej pohľadávky spoločnosti, môže spoločnosť (žalovaný) požadovať, aby platiteľ mzdy alebo inej opakovanej platby klienta, vyplácal spoločnosti (žalovanému) sumu vo výške dvojnásobku mesačnej splátky úveru. V predmetnom rozsudku súd prvej inštancie dospel k názoru, že žalobkyňa má postavenie spotrebiteľa, nakoľko zmluva o úvere, ako aj dohoda o zrážkach zo mzdy, mali formulárový charakter a obsah týchto zmlúv nemohla žalobkyňa takmer žiadnym spôsobom ovplyvniť, keď nebolo preukázané tvrdenie žalovaného, že

finančné prostriedky žalobkyni poskytol na výkon povolania alebo výkon podnikateľskej činnosti. Z obsahu dohody o zrážkach zo mzdy vyplýva, že táto slúžila na zabezpečenie pohľadávky vzniknutej z poskytnutého úveru s tým, že žalobkyňa ako slabšia strana v tomto zmluvnom vzťahu, nemohla ovplyvniť inštitút zabezpečenia úveru, ani obsah dohody o zrážkach zo mzdy. Navyše, podľa súdu prvej inštancie tento inštitút dohody o zrážkach zo mzdy, umožnil žalovanému, obísť právnu úpravu na ochranu spotrebiteľa, ktorá vyplýva jednak z úijného práva, ako aj z právneho poriadku Slovenskej republiky, nakoľko na základe takéhoto zabezpečovacieho inštitútu sa vykonali zrážky zo mzdy žalobkyne bez toho, aby boli nároky žalovaného uplatňované zo zmluvy o úvere, preskúmané súdom. Zároveň samotné znenie dohody vo vzťahu k výške pohľadávky, ktorú má zabezpečiť, je neurčité s poukazom na to, že žalovanému by sa podľa tejto dohody malo plniť nielen pri omeškaní žalobkyne s plnením z tejto úverovej zmluvy, ale aj pri omeškaní s plnením inej pohľadávky spoločnosti. Z tejto formulácie nie je zrejmé, o akú inú pohľadávku ide, a čoho by sa mala týkať. S poukazom na tieto skutočnosti mal súd prvej inštancie za to, dohoda o zrážkach zo mzdy je pre rozpor s § 37 § 39 Občianskeho zákonníka, neplatná.

27. K odvolacej námietke žalovaného, že pokiaľ teda súd vyhodnotil dohodu o zrážkach zo mzdy ako neplatnú, neexistujúcu, nemôže tento rozsudok spĺňať kritériá stanovené v § 3 ods. 5 zákona číslo 250/2007 Z. z.. odvolací súd uvádza, že hypotéza tejto právnej normy (§ 3 ods. 5 zák. číslo 250/2007 Z. z.) vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovených zákonom číslo 250/2007, alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinností privodiť spotrebiteľovi ujmu. Krajský súd neakcentuje tvrdenie, že „osobitným predpisom“ podľa druhej vety § 3 ods. 5 zák. číslo 250/2007 Z. z. nemôže byť Občiansky zákonník tak, ako to v podanom odvolaní naznačuje žalovaný, podľa ktorého dôsledkom absolútnej neplatnosti podľa § 39 je, že právny úkon nemá žiadne účinky a konkrétne v tomto prípade neplatná dohoda o zrážkach zo mzdy nikoho nezaväzuje. Pokiaľ teda súd vyhodnotil dohodu o zrážkach zo mzdy ako neplatnú, neexistujúcu, nemôže tento rozsudok podľa odvolateľa spĺňať kritériá uvedené v § 3 ods. 5 zákona číslo 250/2007 Z. z.. Podľa odvolacieho súdu je potrebné poukázať, že Občiansky zákonník len preto, že ide svojou povahou o všeobecne základný právny predpis súkromného práva, resp. občianskeho práva hmotného, môže byť týmto „osobitným predpisom“. Predmetom úpravy piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka sú spotrebiteľské zmluvy, ktorá úprava rozhodne nie je len rámcová, ale obsahuje množstvo veľmi konkrétnych a jednoznačne vymedzených povinností zmluvných strán, osobitne dodávateľov. Napokon, samotný žalovaný s odkazom na ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 39) potvrdzuje porušenie spotrebiteľského práva v súvislosti s určením, že táto dohoda o zrážkach zo mzdy, je neplatná. Nemožno preto súhlasiť s argumentáciou žalovaného, podľa ktorého žaloba o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy je určovacou žalobou podľa vtedy platného § 80 písm. c) O.s.p. a právna úprava § 3 ods. 5 zákona číslo 250/2007 Z. z. neuvádza ako možný podklad na uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia aj určovacej žaloby, ale výlučne žaloby na plnenie. Samotné znenie citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z., bez ohľadu, či v znení účinnom do 9.6.2003, alebo od 10.6.2003 ako predpoklad pre splnenie kritérií na to, aby sa spotrebiteľ mohol domáhať práva na primerané finančné zadosťučinenie, uvádza podmienku, že tento spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva, ktorým bezosporu je aj určenie neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy.

28. Žalovaným namietané nevysporiadanie sa okresného súdu s rozhodnutím iného súdu v obdobnej veci - rozsudok Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/33/2016, podľa ktorého v čase uzatvorenia úverovej zmluvy nebol citovaný zákon číslo 250/2007 ešte prijatý a žalovaný preto nemohol podmienku porušenia neexistujúceho zákona naplniť, nijako neobstojí, keď tento rozsudok bol odvolacím súdom zrušený po vyslovení záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, podľa ktorého nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku pritom podľa odvolacieho súdu v tejto veci pritom nie je relevantné, či k vzniku ujmy aj reálne došlo, alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie teda úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zákona číslo 250/2007 Z. z..

29. Rovnako odvolací súd má v tejto veci za to, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, ale od toho, aby si osoba úspešne uplatnila porušenie práva, alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom, alebo osobitným predpisom. Ako už konštatoval odvolací súd vyššie, takémuto uplatneniu porušenia práva osobitným predpisom

žalobkyňou došlo, preto je bez právneho významu skutočnosť, že dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá bola určená za neplatnú, bola uzatvorená ešte pred nadobudnutím účinnosti zákona číslo 250/2007 Z. z..

30. Na tomto závere, že žalobkyňa si úspešne uplatnila porušenie práva, nič nemôže zmeniť žalovaným uvádzaná skutočnosť, že po svojom späťvzatí žaloby a následnom zastavení konania vo veci 10C/377/2012 z roku 2013, žalovaný pohľadávku z tejto úverovej zmluvy, ktorú evidoval voči žalobkyni, presunul do nevymáhateľnej internej metódy a u žalobkyne si následne už nič nevymáhal. Nemožno rovnako súhlasiť s názorom žalovaného, že týmto zanikol aj zabezpečovací inštitút dohody o zrážkach zo mzdy, keď tento zanikol z dôvodu, že bol vyhlásený súdom za neplatný, nie však z toho dôvodu, že si ho žalovaný neuplatňoval. Odvolací súd nepopiera, že pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu, a pokiaľ žalovaný po späťvzatí svojej žaloby na plnenie a zastavenie konania si ďalej neuplatňoval svoj nárok zrážkami zo mzdy uvedený v tejto dohode, ktorá bola až následne vyhlásená za neplatnú s tým, že žalobkyňa túto skutočnosť uvádzanú žalovaným, nerozporovala, nakoľko sa k jeho odvolaniu, aj keď bola na to vyzvaná, nevyjadrila, je možné síce konštatovať, že to bol žalovaný, ktorý nepostupoval s odbornou starostlivosťou a predostrel žalobkyni formulárovú zmluvu, ktorá bola vyhlásená za neplatnú, ale odvolací súd bol zároveň toho názoru, že pri určení výšky priznaného zadosťučinenia je primeraná rozsahu a povahe porušenia práv žalobkyne suma 150,- eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu, teda poskytne žalobkyni ako spotrebiteľovi, satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľov.

31. Odvolací súd preto v zmysle vyššie uvedeného napadnutý rozsudok v tej časti, ktorá zostala predmetom odvolacieho prieskumu, a to priznanej istiny čo do sumy 300,- eur, zmenil tak, že priznal žalobkyni nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo vzťahu k žalovanému vo výške 150,- eur (§ 388 CSP). Odvolací súd má za to, že priznaná suma 150,- eur s poukazom na konkrétnosti súdnej veci, nielen plne zodpovedá ochrane spotrebiteľa, ale má dostatočnú sankčnú a odradzujúcu funkciu už aj vzhľadom na výšku úveru, ktorý čerpala žalovaná a výšku uhradenej sumy z tohto úveru žalobkyni a zároveň aj dostatočne odradzujúcu funkciu, aby sa žalovaný nedopúšťal recidívy.

32. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške. Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad v prejednávanej veci. Úvaha súdu sa teda týka skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznávaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Aj v súčasnosti podľa ustanovenia § 255 ods. 2 CSP, v spojení s článkom 3 a článkom 4 ods. 2 CSP, sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. Žalobkyňa má preto voči žalovanému podľa § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške vzhľadom na to, že zároveň tu neboli tu dané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali výnimočne žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznať (§ 257 CSP). O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).